

[Thorkil Kristensen.]

minister i sin svartale ikke kom ind på mine bemærkninger om boligbyggerilovens § 3 og min fortolkning af den, og jeg opfatter det som en bekræftelse på det gamle ord, at den, der tier, samtykker.

Finansministeren (Kampmann): Jeg må bedrøve det ærede medlem med, at jeg ikke har bekræftet noget, heller ikke ved at tie.

Med hensyn til renten af det private lån, så er det rigtigt, at den lå et stykke over 6 pct.

(Kort bemærkning).

Thorkil Kristensen: Jeg ville meget gerne vide, hvad den højtærede ministers tavshed om boligbyggerilovens § 3 så betyder, da det jo dog er en kendsgerning, at den højtærede minister ikke har benyttet den anvisning, som loven giver ham på at søge en ramme i finansloven.

Finansministeren (Kampmann): Jeg kan ikke være enig med det ærede medlem om, at det ikke skulle være muligt at gå til finansudvalget og søge en sådan hjemmel, hvis det viser sig nødvendigt.

(Kort bemærkning).

Thorkil Kristensen: Det er et juridisk spørgsmål, som jeg hverken tror den højtærede minister eller jeg hører til de mest kompetente til at dømme om. Men jeg mener, at det parlamentarisk ville have været det eneste rigtige og forsvarlige, hvis man ønskede at have en ramme som den, boligbyggeriloven antyder, da at give den i finansloven, således at folketinget i fuld offentlighed kunne drøfte, hvad det her var, man gik ind til. Nu er vi altså gået ind i et nyt finansår med den bevidsthed, at der ingenting står om dette i finansloven. På finansårets anden dag siger landets finansminister, at det er muligt, at han kan komme med en bevillingsansøgning til finansudvalget. Jeg finder, at dette i hvert fald parlamentarisk er forkert, hvad det så ellers måtte betyde juridisk.

Finansministeren (Kampmann): Nu har det ærede medlem indrømmet, at det juridisk er et meget vanskeligt spørgsmål, som

han altså har rejst uden at have undersøgt det nærmere.

(Kort bemærkning).

Thorkil Kristensen: Det er naturligt, at man rejser et spørgsmål, før det er undersøgt, men det er jo meget værre, at den højtærede minister besvarede spørgsmålet uden at have undersøgt det.

Finansministeren (Kampmann): Jeg har ikke besvaret spørgsmålet endeligt. Jeg har heller ikke taget endelig stilling til denne sag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Per Hækkerup: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til finansudvalget.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ydelse af ekstraordinær hjælp til langvarigt arbejdsløse.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 2397, fremsættelsen i tidenden sp. 3869).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ekstraordinær hjælp til arbejdsløse [af Alfred Jensen m. fl.].

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1757, fremsættelsen i tidenden sp. 2584).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Socialministeren (Bomholt): Jeg kan under henvisning til det af mig fremsatte lovforslag ikke tiltræde det af den kommunistiske gruppe fremsatte lovforslag.

Peter Ravn: Jeg vil gerne til indledning sige den højtærede socialminister tak for dette lovforslag om ydelse af ekstraordinær hjælp til langvarigt arbejdsløse.

Igennem de senere år har vi hver vinter gennemført en særlig hjælp til de langvarigt ledige. Denne hjælp har haft forskellige former og forskellige navne, men den er altid givet ud fra en erkendelse af, at når folk har været arbejdsløse i lang tid, er deres reserver udtømte, og så trænger de til en håndsrækning. Dette lovforslag er udtryk for den samme tankegang. Det giver arbejdsløshedskasserne mulighed for at udbetale en ekstraordinær hjælp på 125 kr. til forsørgere og 85 kr. til ikke-forsørgere, når de i tiden fra 1. oktober 1958 til 31. marts 1959 er afkontrolleret som ledige i mindst 90 dage.

Det er rigtigt, som den højtærede socialminister gør opmærksom på i sin fremsættelsestale, at vi kan glæde os over, at arbejdsløshedstallet er betydelig mindre, end det plejer at være på denne årstid; men for den enkelte, der har en lang ledighedsperiode bag sig, er vanskelighederne jo lige store, hvad enten han deler skæbne med mange eller kun få. Derfor er en forholdsvis lav ledighed ikke nogen begrundelse for, at hjælpen ikke skal udbetales. Men for arbejdsløshedskasserne betyder den lave ledighed selvfølgelig, at det beløb, der skal anvendes, bliver betydelig mindre, end det ville have været, hvis vi havde haft et højt arbejdsløshedstal.

Den højtærede socialminister gør ligeledes opmærksom på, at ydelserne til arbejdsløse er blevet forringet både i forhold til arbejdslønnen og i forhold til andre sociale ydelser. Socialministeriets statsvidenskabelige konsulent har foretaget en undersøgelse af de forskellige sociale ydelser og arbejdslønnen for ufaglærte i København for 25 år siden ved socialreformens gennemførelse og indtil i dag. Resultatet af denne undersøgelse er offentliggjort i Socialt Tidsskrift i september i fjor under titlen „Sammenligning af størrelsen af forskellige sociale ydelser“.

Konklusionen af denne undersøgelse er, at de kortvarige ydelser, måske bortset fra dagpenge efter ulykkesforsikringsloven, er steget mindre end den langvarige hjælp, og at netop arbejdsløshedsunderstøttelsen — altså set i forhold til arbejdslønnen —

er steget mindst i hele denne 25-årige periode.

Jeg hilser derfor også med tilfredshed, at den højtærede socialminister nu vil tage hele dette forhold op til undersøgelse med henblik på eventuel ændring i vor arbejdsløshedslovgivning. Jeg håber, at de forhandlinger, der nu er indledt med arbejdsdirektoratet og med arbejdsløshedskassernes samvirke, kan afsluttes, så vi i næste folketingsamling kan nå frem til en ny og bedre arbejdsløshedskasselovgivning end den, vi har i dag. Det bør herunder sikkert også overvejes, om disse særlige engangsydelser ikke burde indregnes i dagpengesatserne eller gives som et særligt tillæg til disse. Det er en ting, som flere arbejdsløshedskasser har peget på i udtalelser fra deres delegeretmøder.

Der kunne siges en hel del mere om dette lovforslag, bl. a. om det ikke ville være rimeligt, at staten yder refusion til denne ekstraordinære hjælp efter de regler, der er fastsat i arbejdsløshedsloven. Jeg skal imidlertid ikke rejse nogen debat om dette spørgsmål. Jeg håber blot, at det ikke indebærer konsekvenser for fremtiden, men at samfundet fortsat vil vedstå sine forpligtelser over for de arbejdsløse og over for kasserne. Det er imidlertid nu af afgørende betydning, at hjælpen ydes hurtigt, og på mit partis vegne kan jeg tilsige hurtig og velvillig behandling.

For også at sikre denne hurtige behandling henstiller jeg til kommunisterne, at de trækker deres lovforslag tilbage.

Lorentzen: Da jeg læste dette lovforslag igennem, og særlig da jeg så bemærkningerne til lovforslaget, sagde jeg til mig selv: det lyder næsten alt for gunstigt, at staten ikke skal yde arbejdsløshedskasserne refusion for den ekstraordinære hjælp. Vi har jo gennem mange år næsten hvert år kæmpet imod, at staten hidtil har skullet betale mindst 75 pct. i refusion af den brændselshjælp, der er ydet til langvarigt arbejdsløse. I øjeblikket ydes denne hjælp efter 40 dage, efter dette lovforslag bliver det efter 90 dage, og beløbene kender vi jo også. Men jeg kunne måske i denne forbindelse stille det spørgsmål: hvis nu en familieforsørger har gået 40 dage arbejdsløs og har fået de 85 kr., skal han så, hvis han også har gået

[Lorentzen.]

90 dage arbejdsløs, have de foreslåede 125 kr. og, hvis han er ikke-forsørger, 85 kr. uden hensyn til de 85 kr. henholdsvis 55 kr., der er udbetalt efter de 40 dage, og hvoraf der ydes statsrefusion?

I øvrigt er det jo nok en lille smule vanskeligt sådan helt at være sikker på, at der ikke ydes statsrefusion af den ydelse, som kasserne får lov at give deres medlemmer efter dette lovforslag. Men jeg tror, det er rigtigt, som der står i bemærkningerne til lovforslaget, at der ikke ydes statsrefusion af dette beløb, og så kunne man i og for sig sige, at det strengt taget ikke vedrører folketinget, for hvis kasserne vil forhøje medlemskontingentet, så de kan give deres medlemmer noget mere, så er det kun en sag mellem de enkelte medlemmer og kasserne. Men jeg tror ikke, at spørgsmålet er slet så simpelt, når det kommer til stykket. Jeg kan se af lovforslaget, at det i hvert fald ikke kan være meningen, at man skulle forhøje kontingentet; det gør man utvivlsomt ikke, det vil få tilbagevirkende kraft, og det indlader man sig slet ikke på. Jeg husker, hvor vanskeligt det i sin tid var at få arbejdsmændenes kontingent løftet op til de 3,5 pct., som var en forudsætning for den store ydelse.

Dernæst sagde jeg til mig selv: ja men så må kasserne jo angribe kapitalen, den kapital, de enkelte arbejdsløshedskasser har, og hvis størrelse jeg ikke kender, da jeg ikke har fået beretningen fra arbejdsdirektoratet; ja, når staten ikke skal refundere og medlemskontingentet ikke er sat op, så er der ingen anden mulighed, så må de angribe deres kapital. Så spørger jeg yderligere mig selv: når der så er gået et år, er man vel kommet i kapitalnød, og så vil man komme til staten og sige: nu er vi i kapitalnød, nu må staten refundere.

Vi vil gerne have lejlighed til ganske kort at drøfte disse spørgsmål i et udvalg og til ganske kort at se på konsekvenserne af dette lovforslag, som jeg personlig kun betragter som en forløber for noget andet, nemlig for et lovforslag, hvorefter staten naturligt refunderer i samme omfang som for de 40 dage. Det anser jeg for resultatet, men som sagt: skal kasserne selv betale, og vil medlemmerne selv betale, så er der i og for sig ikke megen grund for os til at komme

med indvendinger, men skal kapitalen angribes og det en skønne dag viser sig nødvendigt med statsrefusion, fordi kapitalen er blevet for lille, så har det afgjort folketingets interesse, og så har folketinget pligt til at undersøge dette spørgsmål.

Asger Jensen: Jeg forstår det foreliggende lovforslag sådan, at det drejer sig om en rent praktisk foranstaltning i henhold til gældende lov om arbejdsløshedsforsikring, at der skal gives arbejdsløshedskasserne tilladelse til at udbetale denne ekstraordinære hjælp til deres medlemmer. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, må man vel gå ud fra, at der ikke skal ydes nogen refusion fra statskassen, og derfor synes jeg ikke, at der er nogen særlig anledning til, således som det ærede medlem hr. Peter Ravn gjorde, at takke socialministeren, da forholdet jo ikke er, at han kommer med gaver til nogen i den anledning.

På den anden side kunne der måske, som det ærede medlem hr. Lorentzen sagde, nok være grund til at undersøge helt til bunds, om det senere kan få konsekvenser for statskassen, at man nu giver denne tilladelse. Men hvis forholdet er således, som lovforslaget giver udtryk for, vil vi fra vor side stille os velvilligt over for en hurtig behandling, hvorimod det allerede nu er klart, at vi ikke kan stemme for komministernes forslag.

Morten Larsen: I stedet for det ærede medlem hr. Aage Fogh, der ikke kan være til stede, skal jeg på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag, der giver arbejdsløshedskasserne ret til at udbetale en særlig hjælp til de arbejdsløse, der har været ledige i 90 dage eller mere. Det er glædeligt, at forholdene har artet sig sådan her i landet, at vi i denne vinter har haft noget mindre arbejdsløshed end i den foregående vinter, og at der er udsigt til, at vi går en sommer i møde med endnu mindre arbejdsløshed. Derigennem er de økonomiske krav til arbejdsløshedskasserne også mindre, således at de nu, som lovforslaget forudsætter, af egne midler kan udbetale hjælp til de langvarigt arbejdsløse.

På det radikale venstres vegne kan jeg tilsige en meget hurtig og velvillig udvalgsbehandling.

J. M. Pedersen: I erkendelse af de økonomiske vanskeligheder, som de langvarigt arbejdsløse har, er det også for mit parti en glæde at være med til at gennemføre det foreliggende lovforslag, så arbejdsløsheds-kasserne kan få tilladelse til at udbetale en hårdt tiltrængt ekstra hjælp til de langvarigt arbejdsløse. Jeg vil tilsige mit partis medvirken til, at lovforslaget kan gennemføres meget hurtigt. Vi er jo heldigvis snart ude af vinteren, så skal forslaget have nogen gavnlig virkning, synes jeg nok, det er på tide, det gennemføres, og jeg vil derfor anbefale, at vi gennemfører det meget hurtigt.

Alfred Jensen: Jeg bør naturligvis også takke socialministeren, fordi han har fremsat sit lovforslag. Jeg gør det, fordi jeg derved også får lejlighed til at komme ind på det lovforslag, som jeg på den kommunistiske gruppes vegne har fremsat

Men når jeg har fremsat denne tak, føler jeg også trang til at dryppe lidt malurt i bøgeret, for det forekommer mig, at det er en sendrægtig optræden, der her er lagt for dagen. Den 19. december fremsatte den kommunistiske gruppe forslag til lov om forbedring af de arbejdsløses forhold ved forhøjelse af dagpengeydelse, børnetillæg, huslejhjælp, brændselshjælp o. s. v., om karenstidens bortfald samt om dækning for en del af disse udgifter. Det blev først behandlet den 6. februar, og jeg rejste da spørgsmålet, om regeringen ikke forstod, at når der var gået så lang tid, inden vi fik en realitetsbehandling af vort forslag om forhøjelse af ydelsen gennem arbejdsløsheds-kassen, var en ekstra hjælp til de arbejdsløse nødvendig.

Så hurtigt det var muligt for os, udarbejdede vi derefter et lovforslag, som byggede på de bestemmelser, der blev gennemført, og de ydelser, der blev præsteret i fjor. Det blev fremsat her i folketinget den 12. februar, men først i dag — den 2. april — får vi dette lovforslag til første behandling.

Jeg forstår godt, at de arbejdsløse har mistet tålmodigheden, og jeg forstår godt, at de arbejdsløse både i februar og marts måned fra kontrolstederne gennem deres fagforeninger og forbundene har rettet henvendelser til folketinget og til regeringen om at tage spørgsmålet om en ekstra hjælp

til de arbejdsløse op til behandling og til positiv løsning. Hvis man virkelig har den opfattelse, at den, der har gået ledig i over 90 dage i vinterhalvåret, skal have en ekstra hjælp, så forstår jeg ikke, hvorfor man skal vente til april måned med at få et lovforslag til behandling her, altså på et tidspunkt, da man faktisk er kommet ud af den periode, for hvilken hjælpen skulle ydes.

Jeg skal i øvrigt understrege, at regeringen gennem sit eget lovforslag har erkendt, at understøttelserne ikke er tilstrækkelige, men at de bør forhøjes.

Jeg har også hæftet mig ved, at ministeren ved fremsættelsen gjorde opmærksom på, at han har foranlediget foretaget en undersøgelse for at finde frem til en bedring af de arbejdsløses forhold. Ministeren skal ikke høre nogen bebrejdelse for, at han har foranlediget en undersøgelse foretaget; det, man kan kritisere, er, at undersøgelsen ikke er skredet så langt frem, at folketinget og offentligheden og ikke mindst de arbejdsløse i dag kan have klarhed over, hvorledes man mener de spørgsmål, der her er rejst, vil blive løst.

Det nytter vel ikke noget, at man spørger om, i hvilken retning undersøgelsen går, og hvad den har vist; man får vel ikke stort mere svar end det, man kan hente i den opgørelse, som det ærede medlem hr. Peter Ravn citerede, og som jeg også ved forskellige lejligheder har benyttet mig af ved debatterne her i tinget. Det vil sige, at vi vel ikke kan regne med i dag at få klarhed over, på hvilke felter regeringen vil sætte ind, om den først og fremmest vil sætte ind på en forhøjelse af dagpengene, eller om den også vil tage fat på de andre spørgsmål.

Vort lovforslag går ud på at foretage en ajourføring af arbejdsløshedslovgivningen på adskillige områder og forbedringer på visse felter, hvor forbedringer er absolut nødvendige.

Bortset fra disse bemærkninger, som jeg mener man må knytte til det foreliggende lovforslag, må man imidlertid notere, at lovforslaget dog indeholder en hjælp til dem, der har gået længst arbejdsløse. Jeg skal ikke rette nogen kritik mod regeringen, fordi den har forhøjet de beløb, der tidligere var gældende, på 100 kr. og 65 kr. til 125 kr.

[Alfred Jensen.]

og 85 kr., men jeg regner med, at disse beløbs størrelse er udtryk for, at der i regeringen, og det må vel også gælde hele folketinget, er klarhed over, at den hjælp, der vil blive ydet, er for ringe, og at de former for hjælp, man hidtil har bevilget som ekstra tilskud, ej heller strækker til over for de udgifter, som de arbejdsløse har i år.

Jeg har ikke hørt nogen gøre bemærkninger til det lovforslag, den kommunistiske gruppe har fremsat angående en ekstra hjælp til de arbejdsløse. Det forstår jeg så udmærket, fordi der i vort lovforslag er ting, som har stor værdi, dels for dem, der har haft en lang arbejdsløshedsperiode i halvåret 1. oktober—31. marts, men som ikke kommer helt op på de 90 dage, dels, og særlig, for arbejdsløshedskasserne, fordi det, der udbetales ekstra af dem til de arbejdsløse, skal dækkes af statskassen.

Jeg kunne have ønsket, at man havde taget disse problemer op til behandling i stedet for, som ministeren har gjort, kort og godt at sige, at han ikke kan gå ind for vort lovforslag, eller, som det ærede medlem hr. Peter Ravn har gjort, opfordre os til at trække det tilbage. Forholdet er jo det, at det lovforslag, regeringen har fremsat, omend det lyder på 125 kr. for forsørgere og 85 kr. for andre forsikrede, ikke er så godt som det, den kommunistiske gruppe har fremsat. Bevares vel, de 25 pct., som de, der har gået ledige mere end 90 dage, får, er naturligvis en forbedring, men alle de mange tusinder, som har 70, 75, 80, 85 eller 88 dage, får jo ikke en skilling, og det er det, vort forslag går ud på at afhjælpe.

Derfor har vi fremsat vort forslag om 2 kr. pr. dag ud over de 40 ledige dage, som giver adgang til brændselshjælpen. Vi kunne egentlig godt have ønsket at lave et bedre lovforslag, men vi har holdt os til det, der blev ydet i fjor og året forud, nemlig en ekstra ydelse for mere end 90 dages ledighed. For 3 år siden blev denne ydelse jo givet for 80 dages ledighed, og det er klart, at det har vi haft for øje, og at vi har erkendt, at det lovforslag, vi har lagt på bordet, egentlig ikke, heller ikke som en midlertidig hjælp, var tilstrækkeligt. Vi har stillet det forslag, som regeringen tidligere har draget omsorg for kom igennem

her i tinget, dog med den forskel, at der skulle være mulighed for også at få del i denne hjælp, selv om man ikke havde gået de fulde 90 dage. Derfor mener jeg, at det lovforslag, som ministeren har fremsat, ikke er tilstrækkeligt, og at det vil fremkalde megen utilfredshed rundt omkring, hvor arbejdsløse efter 60, 70, 80 eller 85 dages ledighed må gå i arbejde uden at få den forhøjelse af deres hjælp i arbejdsløshedsperioden, som de egentlig er moralsk berettiget til.

Der næst kommer jeg til bestemmelsen om, at kasserne ingen dækning får. Jeg ser naturligvis først og fremmest på, at de arbejdsløse får pengene, i anden række på kassernes økonomi, men jeg vil da gerne sige, at vi mener, det er forkert, at man ikke giver kasserne dækning for de merudgifter, de her får.

Vi er i nogle år gået med til, at der blev stillet et beløb til rådighed, således at de dårligst stillede kasser kunne få deres udgifter dækket, og jeg forstår, at der er kasser, som ikke har fået andel i de penge. Det har vi affundet os med ud fra den opfattelse, at spørgsmålet om ekstrakontingent ikke ville blive aktuelt i de kasser. Men når man står over for en sådan generel bestemmelse, som siger, at kasserne ingen dækning får for den hjælp, der her udbetales, så må man stille sig det spørgsmål: vil så ikke visse kasser komme i den situation, at tilsynet en skønne dag kommer og siger: der må opkræves noget mere i kontingent, for kassens økonomiske forhold er ikke betryggende? Jeg ved ikke, om man kan få noget svar på det spørgsmål, som jeg ved vil blive stillet, men det er ud fra erkendelsen heraf, at vi siger, det er forkert ikke at give dækning for disse udgifter. Det skulle jo ikke være sådan, at visse kasser udbetaler pengene her i forårstiden, og når vi så kommer et halvt, et helt eller halvandet år længere frem, vil arbejderne selv komme til at betale det. Det kan ikke være rimeligt, at udgifterne ved en sådan hjælp ensidigt lægges på kasserne og de forsikrede; samfundet må betale sin del, efter vor opfattelse må samfundet betale det hele.

Det er derfor, vi har udarbejdet det lovforslag, som ligger på tingets bord. Jeg kan kun sige, at vi naturligvis er tilfredse med,

[Alfred Jensen.]

at regeringen har udarbejdet et lovforslag, der gør det muligt for kasserne at udbetale dem, der har haft den længste ledighed, en ekstrahjælp, men vi ser med bekymring på, at man ikke har været opmærksom på de ulemper, der var ved de tidligere ordninger, samt at man ikke vil give kasserne dækning. Da jeg forstår, at lovforslaget skal behandles i et udvalg, vil jeg opfordre til, at man dér også rejser spørgsmålet om at give kasserne dækning, hvad enten man deler beløbet, som vi har foreslået, eller i hvert fald laver en graduering, således at de, der har 70, 75 eller 80 dages ledighed, også får mulighed for at få denne hjælp. Jeg har ikke noget ønske om, at dette lovforslag skal forsinkes her i tinget, hvorfor jeg opfordrer udvalget til at arbejde så hurtigt som muligt, således at vi allerede i næste uge kan gøre forslaget færdigt og de arbejdsløse omgående kan få denne håndsrækning, som de dog kun får takket være, at de selv har rørt på sig i denne vinter. Jeg må nok sige, at det ser noget ejendommeligt ud, at vi i år skal vente på lovforslaget indtil den sidste folketingsdag i finansåret, medens vi de andre år har kunnet få forslag af denne art frem allerede i januar måned. Det er dog aldeles urimeligt, og det er utilfredsstillende for de arbejdsløse — ja, også for tinget.

Aksel Larsen: Den højtærede minister skal naturligvis ikke have utak for, at han har fremsat sit lovforslag. Jeg vil dog føje til, at det havde været bedre, om dette lovforslag var kommet noget tidligere. Det er noget sent at komme med det, så det først kan blive gennemført og hjælpen først kan blive udbetalt efter den 1. april. Praktisk talt hvert eneste år har man hen på vinteren eller tidligt på foråret måttet give de arbejdsløse en eller anden form for ekstrahjælp, så man måtte dog vel vente, at noget sådant også ville ske i år. Betingelsen for at få denne hjælp var i reglen, at de pågældende skulle have gået ledige i mindst 90 dage efter 1. oktober.

Jeg synes altså, vi har ventet lovlig længe på, at regeringen skulle tage sig sammen og komme med et lovforslag, men jeg er fuldstændig klar over, at hvis ikke regeringen selv kommer med lovforslag på

dette område, bliver der ikke gennemført noget, ligegyldigt hvilke andre lovforslag der måtte være fremsat; det er en gammel skik. Jeg vil naturligvis støtte dette lovforslags gennemførelse; men jeg er ikke sikker på, at det er rimeligt at lade kasserne afholde udgifterne. Jeg vil bede den højtærede minister oplyse tinget om, hvorvidt kasserne har råd til det. Der er forskellige formueforhold i de forskellige arbejdsløsheds-kasser, og ved tidligere lejligheder har staten helt eller delvis refunderet kasserne udgifterne ved en sådan ekstraordinær hjælp. Jeg vil gerne have at vide, om arbejdsløsheds-kassernes status er således, at de ikke behøver at få nogen refusion. Samtidig vil jeg dog tilføje, at jeg anser det for rimeligt under alle omstændigheder at give dem refusion, for ved at tage pengene af kasserne forringer man i hvert fald disses likviditet, og det kan få følger for kommende arbejdsløshedsperioder; så vidt jeg ved, vil hele denne historie komme til at koste 5-6 mill. kr. Jeg synes, at med det statsbudget, vi har, burde staten have råd til at afholde disse udgifter.

Til slut har jeg endnu et spørgsmål, nemlig spørgsmålet om de ikke-arbejdsløshedsforsikrede. Jeg ved ikke, hvor mange det drejer sig om, men jeg går ud fra, at der er en del, som helt eller delvis uden egen skyld ikke står i en arbejdsløsheds-kasse, og som også har gået ledig i 90 dage eller mere i vinterperioden. Jeg vil derfor tillade mig at spørge den højtærede minister, om han ikke har tænkt sig, at der skulle gøres noget for denne kategori; det kan ikke klares ved, at man giver arbejdsløsheds-kasserne tilladelse til at udbetale til deres medlemmer.

Socialministeren (Bomholt): Jeg takker for den velvillige behandling, lovforslaget har fået. Det kan synes påfaldende, at vi efter en vinter med en så forholdsvis ringe arbejdsløshed — det har været et af de bedste beskæftigelsesår i mands minde — alligevel åbner adgang for en særlig understøttelse til langvarigt arbejdsløse. Det er imidlertid en kendsgerning, at den eksisterende arbejdsløshed i nogen grad er koncentreret i særlige geografiske områder, de såkaldte arbejdsløshedsøer. Her og dér er der en arbejdsløshedsprocent på 25. På

[Socialministeren.]

sådanne steder, hvor hver fjerde arbejder går arbejdsløs, kan mismodet let brede sig; de kommunale myndigheder er stillet over for store vanskeligheder, og det tør vel siges, at den enkelte langvarigt arbejdsløse føler sin egen situation mere tragisk, jo bedre det omgivende samfund trives; afstanden føles større, og det kan føre til stor bitterhed.

De udgifter, der her er tale om, afholdes, som de forskellige ordførere har fremhævet det, af de arbejdsløshedsforsikrede selv. Det er endnu uklart, hvorledes den store reform sidste år har indvirket på kassernes økonomiske situation, og det er derfor forsvareligt i denne overgangsperiode, mener jeg, at henvise denne understøttelse til langvarigt arbejdsløse til kasserne selv, og jeg vil tro, at de vil være i stand til at klare denne udbetaling. Der vil i den kommende tid blive tilstræbt en afklaring af kassernes økonomi.

Det er en kendsgerning, at arbejdsløsheds-satserne er blevet for små sammenlignet med andre satser, ikke mindst lønningerne, således som det ærede medlem hr. Peter Ravn omtalte. Forhandlinger er, som også berørt af det ærede medlem, i gang, og det er mit håb, at jeg i det kommende folketingsår kan fremsætte lovforslag om regulering af satserne. Under disse forhandlinger vil det være nødvendigt at komme ind også på de langvarigt arbejdsløses forhold, og det er jo muligt, vi kan finde en lovmæssig løsning, der fritager os for den periodiske lovgivning, vi her har med at gøre.

Over for den kritik, der er fremsat af tidspunktet for forslaget fremsættelse, vil jeg sige, at forslag jo vanskeligt kan fremsættes før ved afslutningen af den 6 måneders periode, der danner ramme om hjælpens udbetaling; til gengæld er det naturligvis ønskeligt, om forslaget kunne få en relativt hurtig behandling her i det høje ting.

Det ærede medlem hr. Alfred Jensen var lidt i knibe, forstod jeg, over for den

kendsgerning, at regeringens forslag fastsætter 125 kr. til de langvarigt arbejdsløse, medens det kommunistiske forslag nøjes med 100 kr. Det er en skønhedsplet i et forslag, der ensidigt har propagandaformål, men det er jo den slags, man kan komme ud for.

Det ærede medlem hr. Lorentzen spurgte, om beløbet alene stod i relation til de 90 dage uden hensyn til udbetaling i relation til tidligere passerede dagetal. Dertil må jeg svare ja. Beløbet her berøres altså ikke af arbejdsløshedslovens regler om brændselshjælp efter de 40 dages forløb.

Alfred Jensen: Ministeren har nu for anden gang haft ordet angående det lovforslag, den kommunistiske gruppe har fremsat, men han fandt heller ikke denne gang lejlighed til at komme ind på spørgsmålet om at give også de langvarigt arbejdsløse, der ikke kommer op på 90 dage, en ekstrahjælp.

Jeg synes, det havde været mere rimeligt, om ministeren havde besvaret dette spørgsmål fremfor at beskæftige sig med de vanskeligheder, jeg har, fordi vort forslag kun lyder på 100 kr. i modsætning til regeringens, der lyder på 125 kr. Jeg ville da være et mærkeligt menneske, om jeg ikke ville erkende, at regeringen her har lagt på, for det viser, at man har forståelse af de arbejdsløses tarv. Det er jo hensigten med det, og jeg synes nok, det er skrap, når ministeren så siger, at vort forslag kun er fremsat i propagandamæssigt øjemed. Nej, vort forslag er fremsat for at få spørgsmålet bragt frem til debat og til løsning her i folketinget. Det er årsagen, og jeg tvivler på, at der, hvis vi ikke havde fremsat dette forslag og derved skabt forventninger hos de arbejdsløse og også bevægelse, var blevet gennemført noget forslag i denne vinter.

Al den snak om, at man skal se, hvor mange der kommer til at gå ledige, og så danne sig et skøn herover, er absolut ikke nødvendig, for vi har det lille røde hæfte,

[Alfred Jensen.]

der viser, hvor meget denne engangshjælp har beløbet sig til i fjor og i året forud, og der er ingen tvivl om, at vi ikke kommer op på samme ledighedstal i denne vinter som de foregående år, og det vil sige, at beløbet, selv om ministeren går op til 125 kr., ikke bliver stort større, end det har været de to sidste år, en 6-7 mill. kr. Der har altså ikke været nogen som helst saglig begrundelse for at trække det i langdrag, medmindre man har ønsket at vride sig ud af den moralske forpligtelse, man har over for de arbejdsløse. Det er den opfattelse, vi kommunister har fået, og som også andre her i landet må få. Det er karakteristisk, at der næsten lige forud skal komme et kommunistisk forslag på folketingets bord, før regeringen kan begynde at foretage sine beregninger og finde frem til en løsning af de øjeblikkelige vanskeligheder for dem, der er allerhårdtest ramt af arbejdsløsheden.

Jeg bemærkede ministerens udtryk, at han håbede, at det var hans tro, at kasserne ville være i stand til at udbetale denne hjælp. Ja, hvis det ikke er helt sikkert, hvis f. eks. arbejdsmændenes kasse ikke vil være i stand til at udbetale denne hjælp, synes jeg, at tinget og offentligheden må have klar besked herom, og hvis der ikke er sikkerhed herfor, må der tilvejebringes de penge, der er fornødne, for at de arbejdsløse kan få den hjælp, man har stillet dem i udsigt i den — man kan ikke engang sige tolvte time, for det må være den første time i det nye år.

Jeg bemærkede, at ministeren talte om, at han håbede, man kunne finde frem til en lovmæssig løsning, som sikrede de langvarigt arbejdsløse. Det kan vi sagtens. Det kan gøres ved, at vi forhøjer understøttelsessatserne, så at de arbejdsløse er i stand til at klare dagen og vejen, ikke alene når de går arbejdsløse i 45-50, men også i 90 dage, og det er det, vort forslag tager sigte på. Det skaber mulighed for, at de arbejdsløse virkelig kan nå op på den maksimumsydelse, som står i arbejdsløshedsloven, men som de færreste kan nå nu med de understøttelsessatser, der gives. Der har været arbejdsløse herinde, der har dokumenteret, at man må regne med, at de gennemsnitslønninger, hvorefter understøttelsen beregnes, siden 1946 er

steget til det dobbelte, medens understøttelserne kun er steget med ca. 60 pct., og det vil sige, at de, der før havde mulighed for at komme op på fire femtedele af en gennemsnitsarbejdsfortjeneste, ligger længere nede, altså en reel forringelse af de arbejdsløses forhold. Det er det spørgsmål, vi ønsker at få løst, ikke alene for dem, der har en kort ledighedsperiode, men også for dem, der kommer ind under begrebet langvarigt arbejdsløse. Jeg havde glædet mig til, at ministeren ville udtale sig om den anden side af sagen, nemlig vort forslag om muligheden for at komme dem til hjælp, som ikke har 90 dages ledighed. Nå, vi må selvfølgelig se, om ministeren vil udtale sig nu eller senere. Gør han ikke det, forbeholder jeg mig at stille vort forslag som ændringsforslag til regeringens forslag. Jeg håber, man i udvalget vil søge at finde frem til klarhed, for det første over, om kasserne kan udbetale pengene, og for det andet over, om man kan hjælpe dem, som har lidt færre ledighedsdage end de 90.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Peter Ravn: Da der er udtalt ønske om udvalgsbehandling, foreslår jeg, at de to lovforslag henvises til udvalget angående forslag til lov om ændringer i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (om forhøjelse af dagpenge, børnetillæg, huslejhjælp og brændselshjælp samt om afskaffelse af karenstidsbestemmelserne).

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om radiospredning.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 2311, fremsættelsen i tidenden sp. 3470).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Nina Andersen: Det er lidt over 5 år siden, vi i folketinget sidst behandlede et